

Udmøntning af epX-aftalen: 2. delaftale om indhold af gymnasiale enkeltfag

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti og Dansk Folkeparti.

5. november 2025

Aftalepartierne er enige om 2. delaftale om indhold af gymnasiale enkeltfag, der udmønter dele af *Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse* af 18. februar 2025 (herefter epX-aftalen).

1. Indhold af gymnasiale enkeltfag

Det følger af epX-aftalen, at hf-enkeltfag erstattes af gymnasiale enkeltfag, og at enkeltfagsstrukturen på gymnasiale enkeltfag skal have samme fleksibilitet, som på hf-enkeltfag i dag, herunder så kursister kan tage gymnasiale enkeltfag sat sammen på en måde, der giver den ønskede studiekompetence, og som kan tilpasses den enkelte kursists behov. Enkeltfagssystemet skal fortsat give mulighed for supplerende, påstigning og ændrede uddannelsesvalg gennem hele livet.

Aftalepartierne er derfor enige om, at gældende regler for hf-enkeltfag videreføres med det nye gymnasiale enkeltfagssystem med følgende tilpasninger:

1.1 Fag og læreplaner

Gymnasiale enkeltfag skal som udgangspunkt undervises med afsæt i læreplaner fra stx. Stx har en bred almen fagrække, hvilket understøtter, at gymnasiale enkeltfag, lig hf-enkeltfag i dag, skal imødekomme en bred og differentieret målgruppe.

Udbydere af gymnasiale enkeltfag vil fortsat have mulighed for at udbyde fag fra andre gymnasiale uddannelser, herunder valgfag, ligesom det vil være muligt at anvende læreplaner fra andre gymnasiale uddannelser (herunder epX), såfremt det giver fagligt mening.

1.2 Adgangsforudsætninger til gymnasiale enkeltfag

Aftalepartierne er enige om følgende adgangsforudsætninger til gymnasiale enkeltfag:

- En ansøger kan tidligst optages på gymnasiale enkeltfag ét år efter afsluttet 9. klasse.

- Er ansøgeren fortsat på et 10. skoleår eller et 10. klassetrin på en efterskole eller fri fagskole direkte efter 9. klasse, kan ansøgeren tidligst optages på gymnasiale enkeltfag, ét år efter ansøgeren er udskrevet af det 10. skoleår eller -klassetrin.
- Det er lederen på institution, der udbyder gymnasiale enkeltfag, der ud fra en faglig vurdering af ansøgerens faglige kvalifikationer og forudsætninger i øvrigt afgør, om en ansøger kan optages på gymnasiale enkeltfag.

Disse adgangsforudsætninger svarer til de gældende adgangsforudsætninger til hf-enkeltfag i dag, dog hvor de nuværende adgangsforudsætninger for 10. klasse overføres til ansøgere, der tager 10. skoleår eller 10. klassetrin direkte efter 9. klasse.

Aftalepartierne ønsker med adgangsforudsætningerne at understøtte, at gymnasiale enkeltfag, i lighed med hf-enkeltfag i dag, er et tilbud målrettet voksne. Samtidig ønsker partierne at understøtte, at overgang til ungdomsuddannelse fortsat er den gængse uddannelsesvej for unge efter 9. klasse, 10. skoleår og 10. klassetrin.

Det fremgår af epx-aftalen, at aftalepartierne noterer sig, at der på et antal institutioner med hf-enkeltfag er et igangværende forsøg, hvor sårbare unge kan optages på hf-enkeltfag direkte efter grundskolen. Forsøget løber fra skoleåret 2024/25 til og med skoleåret 2026/27. Aftalepartierne vil, jf. epx-aftalen, i forlængelse af forsøgets resultater vurdere, om det skal være en generel mulighed for udvalgte grupper af unge at starte på gymnasiale enkeltfag direkte efter grundskolen. Det er dog en hegnspæl for partierne, at muligheden for at starte på gymnasiale enkeltfag umiddelbart efter grundskolen ikke medfører, at den generelle toårige hf for unge opretholdes.

1.3 Gymnasial enkeltfagseksamen

Det skal også fremadrettet være muligt at sammenstykke en gymnasial eksamen via enkeltfag. Aftalepartierne er enige om følgende:

Eksamenen skal, som ved hf-enkeltfag i dag, kunne sammenstykkedes med og uden overbygning. Uden overbygning er den generelt adgangsgivende til videregående uddannelser på erhvervsakademi- og professionsbachelorniveau (delvis studiekompetence). Med overbygning er den også generelt adgangsgivende til akademiske bacheloruddannelser (fuld studiekompetence). Eksamen uden overbygning svarer i omfang til den nuværende "højere forberedelseseksamen" uden overbygning – den gymnasiale eksamen, der i dag kan sammenstykkedes via hf-enkeltfag.

Eksamenen skal hedde *Gymnasial enkeltfagseksamen*, så det er gennemskueligt for kursister og borgere i øvrigt, hvad eksamenen dækker over.

Partierne er endvidere enige om at gennemføre enkelte tilpasninger af den nuværende højere forberedelseseksamen ved overgang til gymnasiale enkeltfag, herunder blandt andet indførelse af en mundtlig prøve i forbindelse med den større skriftlige opgave, som det kendes fra de tre-årige gymnasiale uddannelser. Indholdet af den gymnasiale enkeltfagseksamen uden overbygning fremgår af tabel 1.

Tabel 1
Indhold af gymnasial enkeltfagseksamen uden overbygning¹

Dansk A
Engelsk B
Matematik C
Historie B
Religion C
Samfundsfag C
Tre af følgende naturvidenskabelige fag på C-niveau: Biologi C, fysik C, informatik C, kemi C og naturgeografi C
Et af følgende fag: Idræt C, et kunstnerisk fag C ² eller 2. fortsætterfremmedsprog C
Resterende undervisningstid udfyldes af selvvalgte fag, heraf to fag på mindst B-niveau
Større skriftlig opgave med afsæt i to fag og med mundtligt forsvar

Anm. ¹ Den gymnasiale enkeltfagseksamen uden overbygning svarer i omfang til den nuværende højere forberedelseseksamen uden overbygning, dvs. undervisningstiden for den enkelte kursist, der sammenstykker en gymnasial enkeltfagseksamen uden overbygning er mindst 1.705 timer og overstiger normalt ikke 1.755 timer. Kursisten skal dertil have mindst 300 timers fordybelsestid. Undervisnings- og fordybelsestid skal være i fag, der indgår i sammenstykkningen til den gymnasiale enkeltfagseksamen. ²Omfatter fagene: Billedkunst, dans, design og arkitektur, dramatik, mediefag eller musik.

Overbygningen til den gymnasiale enkeltfagseksamen skal, som den højere forberedelseseksamen i dag, både kunne tages som en del af sammenstykkningen til den gymnasiale enkeltfagseksamen og efterfølgende i tilfælde af, at kursisten senere i livet ønsker at tage en akademisk bacheloruddannelse.

Det er væsentligt for aftalepartierne, at der er ens og klare krav til, hvad der skal til for at gå fra delvis til fuld studiekompetence på tværs af det gymnasiale område. Partierne er derfor enige om, at overbygningen til den gymnasiale enkeltfagseksamen forhandles sammen med overbygningen og den udvidede fagpakke for epx-studenter, der ønsker at opnå generel adgang til akademiske bacheloruddannelser i et senere forhandlingsforløb om indholdet af epx.

1.4 Overgangsperiode

Det er for aftalepartierne afgørende, at der er en smidig overgang for kursister, der ikke når at sammenstykke en fuld højere forberedelseseksamen inden indførelsen af gymnasiale enkeltfag.

Partierne er enige om, at kursister, der har afsluttet og bestået et hf-enkeltfag, i en periode efter indførelsen af gymnasiale enkeltfag kan sammenstykke og få bevis for en højere forberedelseseksamen efter gældende regler.

1.5 Øvrige forhold

Videreførelsen af regler og fleksibiliteten fra hf-enkeltfag betyder, at det, som på hf-enkeltfag i dag, vil være muligt for udbydere af gymnasiale enkeltfag lokalt at tilrettelægge særlige enkeltfagsforløb for særlige målgrupper, fx for voksne og unge med ordblindhed eller en psykisk diagnose. Dette følger ligeledes af *Udmøntning af epx-aftalen: 1. delaftale om etablering af et nyt uddannelses- og institutionslandskab på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet* af 11. juni 2025.

Videreførelse af gældende regler fra hf-enkeltfag betyder blandt andet også, at fag på gymnasiale enkeltfag afsluttes med prøve, og at der ikke gives afsluttende standpunktskarakterer.

Det følger i øvrigt af epx-aftalen, at der ikke skal være egenbetaling på gymnasiale enkeltfag for personer i den erhvervsaktive alder, der ikke har en gymnasial eksamen, og at der skal igangsættes en kortlægning af de nuværende særligt tilrettelagte forløb for unge med særlige behov og tilbud målrettet sårbare unge, herunder tilbud på hf, stx, ASF-klasser og hf-enkeltfag.

2. Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og bevillingsmæssige hjemler, der understøtter og udmønter aftalens indhold.

De elementer af aftalen, der implementeres via lov om de gymnasiale uddannelser, vil være forligsbelagte, jf. epx-aftalen.